

R o z h o d n u t i e   o   r o z k l a d e

Číslo rozhodnutia: 07/01/2010

V Bratislave: 14.01.2010

Účastník konania:

T-Mobile Slovensko, a.s.

Vajnorská 100/A

831 03 Bratislava

Predseda Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „predseda úradu“) ako príslušný správny orgán podľa § 5 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a § 72 ods. 3 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronických komunikáciách“) rozhodol o rozklade spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. so sídlom Vajnorská 100/A, 831 03 Bratislava, IČO 35 705 019 (ďalej len „účastník konania“ alebo „spoločnosť T-Mobile Slovensko“) proti rozhodnutiu odboru ekonomickej regulácie, Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) č. 2112/14/2009 zo dňa 29. septembra 2009 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) vo veci určenia významného podniku podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 18 až 22 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou (ďalej len „veľkoobchodný trh č. 9“) na základe návrhu osobitnej komisie takto:

podľa § 59 ods. 2 v spojitosti s § 61 ods. 3 správneho poriadku sa napadnuté rozhodnutie č. 2112/14/2009 zo dňa 29. septembra 2009 mení vo výroku v bode 2 písm. c) a e) a výrok po vykonanej zmene znie:

- 1) spoločnosť T-Mobile Slovensko má podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu č. 9 také postavenie, že nie je vystavená efektívnej súťaži a ekonomický vplyv jej v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov, teda spoločnosť T-Mobile Slovensko je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 9;**
- 2) ukladá spoločnosti T-Mobile Slovensko ako významnému podniku na veľkoobchodnom trhu č. 9:**
  - a) povinnosť transparentnosti prístupu podľa § 18 zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť T-Mobile Slovensko je povinná ponechať na svojej verejne dostupnej internetovej stránke zverejnené aktuálne informácie**

z jednotlivých zmlúv o prepojení sietí. Pri zmluvách o prepojení sietí uzatvorených po dni právoplatnosti tohto rozhodnutia je spoločnosť T-Mobile Slovensko povinná do 45 dní odo dňa uzatvorenia týchto zmlúv zverejniť na svojej verejne dostupnej internetovej stránke informácie z jednotlivých uzavretých zmlúv, týkajúce sa:

- I. špecifikácie rozhraní, prostredníctvom ktorých je realizované prepojenie sietí,
  - II. špecifikácie signalizácie použitej pre prepojenie,
  - III. členenia prevádzky na silnú, slabú a víkendovú podľa časových intervalov,
  - IV. popisu jednotlivých kategórií vnútroštátnych volaní ukončených v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko, vrátane cien za tieto volania,
  - V. rozsahu doplnkových služieb poskytovaných spoločnosťou T-Mobile Slovensko, vrátane cien za tieto služby,
- b) povinnosť nediskriminácie prístupu podľa § 19 ods. 1 a ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách. Na základe povinnosti nediskriminácie je spoločnosť T-Mobile Slovensko povinná uplatňovať pri poskytovaní služby ukončenia volania vo svojej verejnej mobilnej telefónnej sieti voči iným podnikom porovnateľné podmienky za porovnateľných okolností a poskytovať informácie a služby iným podnikom za rovnakých podmienok a s rovnakou kvalitou, ako keby ich využívala pre vlastnú potrebu, alebo ich poskytovala podniku v postavení ovládanej osoby alebo podniku, v ktorom má právo spolurozhodovať,
- c) povinnosť viesť vo svojom systéme účtovníctva oddelenú evidenciu podľa § 20 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách tak, aby poskytovala objektívne a prehľadné informácie o skutočnej štruktúre a výške nákladov, výnosov a vloženého kapitálu, ktoré súvisia s poskytovaním služby ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko. Náklady, výnosy a objem vloženého kapitálu na službu ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko musia vychádzať z účtovnej závierky spoločnosti T-Mobile Slovensko overenej audítorm. Pri alokácii nákladov na službu ukončenia volania sa vychádza z princípu nákladovej príčinnosti, to znamená, že do nákladov na službu ukončenia volania sa započítajú iba tie náklady, ktoré vznikli v súvislosti s poskytovaním tejto služby. Náklady budú priradené metódou ABC (activity based costing),
- d) povinnosť včas a za primeraných a objektívnych podmienok splniť odôvodnenú a opodstatnenú žiadosť o používanie určitých prvkov siete a pridružených prostriedkov a o prepojenie sietí podľa § 21 zákona o elektronických komunikáciách. Spoločnosť T-Mobile Slovensko je povinná:
- I. viesť rokovania v dobrej viere s inými podnikmi žiadajúcimi o prepojenie,
  - II. zabezpečiť otvorený prístup k rozhraniam, protokolom a kódovacím zariadeniam, ktoré sú potrebné na prevádzkyschopnosť služieb alebo služieb virtuálnych sietí,
  - III. umožniť spoločné používanie infraštruktúry vrátane stavieb, priestorov a častí vedení,

- IV. poskytnúť špecifikované služby potrebné na prevádzkyschopnosť služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane poskytnutia zariadení pre služby inteligentných sietí,
  - V. zabezpečiť prístup k systémom na podporu prevádzky alebo k podobným softvérovým systémom nevyhnutným na zabezpečenie efektívnej súťaže pri poskytovaní služieb,
  - VI. prepojiť siete alebo sieťové prostriedky,
- e) povinnosť podľa § 22 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách účtovať v období od 01. februára 2010 do 31. januára 2011 maximálnu cenu za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko vo výške 0,0635 € za minútu. Táto cena je určená na základe jednoduchého aritmetického priemeru z priemerných cien za službu ukončenia volania v štátoch Európskej únie, ktoré uplatňujú metodiky kalkulácie cien založené na nákladoch, v ktorých je zohľadnená otázka efektívnosti (LRIC), umožňujúce vypočítať efektívne ceny podľa dokumentu Skupiny európskych regulátorov (ERG) „MTR Benchmark Snapshot“ k 01. júlu 2009.

Rozhodnutie úradu č. 514/14/2005 zo dňa 07.07.2005 a rozhodnutie o rozklade č. 60/01/2006 zo dňa 10.07.2006, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 12.07.2006, sa rušia v celom rozsahu ku dňu nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie:

Dňa 29. septembra 2009 úrad vydal rozhodnutie č. 2112/14/2009, ktorým účastníka konania určil za významný podnik podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu č. 9 a uložil mu povinnosti podľa § 18 až 22 zákona o elektronických komunikáciách.

Účastník konania podal proti napadnutému rozhodnutiu v zákonnej lehote rozklad, ktorý bol doručený úradu dňa 14. októbra 2009. Účastník konania v rozklade namieta, že úrad v rozhodnutí zásadne porušil princípy a povinnosti podľa § 6 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách a § 3 ods. 3, 4 a § 32 ods. 1 správneho poriadku, a to z týchto dôvodov:

1. úrad v rozhodnutí nesprávne vymedzil relevantný trh, nevhodne aplikoval závery týkajúce sa maloobchodného trhu na analýzu veľkoobchodného trhu č. 9 a nakoniec nesprávne posúdil významný podnik,
2. úrad nesprávne vyhodnotil jednotlivé kritériá pre určenie významného podniku,
3. úrad porušil princíp primeranosti a odôvodnenosti pri ukladaní povinností,
4. úrad sa dopustil procesných pochybení pri stanovení lehôt.

Účastník konania z týchto dôvodov navrhuje, aby predseda úradu napadnuté rozhodnutie v plnom rozsahu zrušil.

Úrad o podanom rozklade nerozhodol v rámci autoremedúry podľa § 57 ods. 1 správneho poriadku a dňa 18. novembra 2009 postúpil rozklad spolu so spisovým materiálom predsedovi úradu v súlade s § 57 ods. 2 správneho poriadku. Vo svojom vyjadrení k rozkladu úrad uviedol, že všetky úradom navrhnuté povinnosti vychádzajú zo zisteného stavu na trhu, sú efektívne, primerané účelu a princípom regulácie, slúžia na podporu vnútorného trhu

a podporujú záujmy koncových užívateľov. Podľa § 32 ods. 2 správneho poriadku rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán, pričom na dokazovanie podľa § 34 ods. 1 správneho poriadku možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav vecí, a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Z tohto dôvodu úrad môže hodnotiť len tie skutočnosti, ktoré sa vecne týkajú daného relevantného trhu, v opačnom prípade by rozhodnutie mohlo byť založené na irelevantných podkladoch a nenaplnila by sa požiadavka § 3 ods. 4 správneho poriadku, podľa ktorej rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu vecí. Úrad vo svojom vyjadrení k rozkladu navrhol, aby predseda úradu napadnuté rozhodnutie zmenil vo výroku rozhodnutia v bode 2 písm. d) a ostatné body výroku potvrdil v plnom rozsahu.

Predseda úradu preskúmal napadnuté rozhodnutie a s ním súvisiaci administratívny spis v celom rozsahu a k jednotlivým námietkam rozkladu zaujal nižšie uvedené stanovisko.

Stanovisko predsedu úradu k bodu 1:

Vymedzenie relevantného trhu

Zoznam relevantných trhov v Slovenskej republike úrad určil rozhodnutím zo dňa 28. januára 2004 v znení neskorších rozhodnutí. Veľkoobchodný relevantný trh č. 9 je definovaný ako trh služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami, alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou.

Podľa definície veľkoobchodného trhu č. 9 je relevantný trh v reálnej projekcii viazaný na existenciu konkrétnej mobilnej telefónnej siete (služba, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou **do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou**), a teda plnenie na agregovanom trhu všetkých sietí nemožno považovať za homogénny produkt, keďže je vzájomne nezastupiteľné. Vzájomná zameniteľnosť produktov je základnou podmienkou tovarovo relevantného trhu podľa generálnej definície zákona o ochrane hospodárskej súťaže („Relevantný trh je priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov, ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa vhodné alebo vzájomne zastupiteľné“). Ukončenie volania v jednej sieti nie je zastupiteľné s ukončením volania v inej sieti. Ide o rozdielne služby. Takéto dve služby spolu nesúťažajú na jednom reálnom trhu. Vzhľadom na skutočnosť, že plnenia spočívajúce v ukončovaní volaní v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach nie sú vzájomne zastupiteľné, je potrebné v reálnej projekcii veľkoobchodného trhu č. 9 na Slovensku v súčasnosti vidieť **tri samostatné trhy, resp. tri podtrhy**.

Ide tu o **vzťah legálnej definície a skutočnosti**, na ktorú možno túto definíciu aplikovať. Definícia veľkoobchodného trhu č. 9 obsahuje pojmové znaky relevantného trhu vo všeobecnej, a teda abstraktnej rovine, a ak nejaká skutočnosť (napr. trh ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko) napĺňa tieto pojmové znaky (teda ide o službu, ktorá spočíva v prenose volania smerovaného ku koncovému užívateľovi mobilnej telefónnej služby z bodu prepojenia medzi mobilnými sieťami alebo medzi mobilnou sieťou a pevnou sieťou do koncového bodu v mobilnej telefónnej sieti určeného špecifickou sieťovou adresou), môžeme takúto skutočnosť označiť za relevantný trh podľa danej definície. V praxi sa tak môže vyskytnúť aj viacero skutočností, ktoré napĺňajú pojmové znaky definície, a preto

môže nastať situácia, že existuje **viacero relevantných trhov, resp. podtrhov** (trh ukončenia volania v sieti spoločnosti T-Mobile Slovensko, trh ukončenia volania v sieti Telefónica O2 Slovakia a trh ukončenia volania v sieti Orange Slovensko) napriek tomu, že existuje len **jediná legálna definícia** veľkoobchodného trhu č. 9.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že koľko verejných mobilných telefónnych sietí je na Slovensku prevádzkovaných, toľko reálnych samostatných trhov, resp. podtrhov spadá pod definíciu veľkoobchodného trhu č. 9.

Predseda úradu nesúhlasí s tvrdením účastníka konania, že sa úrad nedostatočne vysporiadal s definíciou veľkoobchodného trhu č. 9 a mechanicky preberá „monopolistickú“ koncepciu trhu č. 9. Úrad pri vymedzení veľkoobchodného trhu č. 9 postupoval podľa § 15 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a relevantné trhy v oblasti elektronických komunikácií určil na základe Európskou komisiou odporúčaného zoznamu relevantných trhov a postupov analýzy relevantných trhov v súlade s princípmi zabezpečenia konkurenčného prostredia. Úrad zadefinoval tento trh rovnako ako ostatné európske regulačné úrady.

Aplikácia záverov týkajúcich sa maloobchodných trhov na veľkoobchodný trh č. 9

Európska komisia dňa 17. decembra 2007 prijala Odporúčanie o relevantných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií umožňujúcich reguláciu ex ante v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (ďalej len “revidované odporúčanie”). Podľa článku 15 revidovaného odporúčania národné regulačné orgány by mali regulovať trhy maloobchodných služieb len vtedy, keď usúdia, že príslušné nápravné opatrenia na veľkoobchodných trhoch nezaručia dosiahnutie cieľa, ktorým je zabezpečenie efektívnej hospodárskej súťaže a verejného záujmu. Zášahom na úrovni veľkoobchodu vrátane opatrení, ktoré by mohli ovplyvniť maloobchodné trhy, môžu členské štáty zaistiť, aby bol hodnotový reťazec čo najviac otvorený bežným postupom hospodárskej súťaže, a aby sa tak konečným spotrebiteľom dodávali najlepšie výrobky a služby. V tomto revidovanom odporúčaní sa teda určujú najmä veľkoobchodné trhy, ktorých vhodná regulácia je zameraná na nedostatok účinnej hospodárskej súťaže, ktorý je očividný na trhoch pre koncových užívateľov.

Podľa § 11 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii dbá na maximálny prospech užívateľov, najmä zdravotne postihnutých užívateľov, v súvislosti s možnosťou výberu služby, ceny a kvality. Podľa § 11 ods. 2. zákona o elektronických komunikáciách úrad pri regulácii prihliada na odporúčania a usmernenia Európskej komisie. Podľa recitálu č. 2 odporúčania Európskej komisie zo dňa 7. mája 2009 o regulačnom zaobchádzaní s prepojovacími poplatkami v pevných a mobilných telefónnych sieťach v EÚ (2009/396/ES) absolútna úroveň prepojovacích poplatkov v mobilných sieťach je okrem toho v mnohých členských štátoch vysoká v porovnaní s poplatkami, ktoré sa uplatňujú v mnohých krajinách mimo Európskej únie a zvyčajne aj v porovnaní s prepojovacími poplatkami v pevných telefónnych sieťach, a preto sa naďalej premieta do vysokých, aj keď pomaly klesajúcich cien pre koncových užívateľov. Vysoké prepojovacie poplatky zvyčajne vedú k vysokým maloobchodným cenám, čím sa zníži spokojnosť užívateľov.

Vo vysvetľujúcom memorande k odporúčaní Európskej komisie o relevantných trhoch produktov a služieb podliehajúcich regulácii ex ante sa v časti, ktorá sa venuje terminácii uvádza, že mobilná terminácia je vstupom pre poskytovanie volaní z pevných sietí do mobilnej siete a z jednej mobilnej siete do inej mobilnej siete. Vzhľadom k tomu, že terminačný poplatok je stanovený volanou sieťou, ktorú si vyberá volaný účastník, volajúca strana nemá možnosť ovplyvniť výšku terminačného poplatku.

Predseda úradu nesúhlasí s tvrdením účastníka konania, že by úrad posúdením stavu hospodárskej súťaže na súvisiacich maloobchodných trhoch porušil povinnosť spoľahlivo zistiť skutočný stav podľa § 3 ods. 4 správneho poriadku a princíp objektívnosti a odôvodnenosti podľa § 6 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách. Úrad sa pri regulácii musí vždy zaoberať (osobitne v súvislosti s reguláciou prepojujúcich poplatkov) aj dopadom na maloobchodný trh koncových užívateľov.

Posúdenie významného podniku

Úrad postupoval pri určení účastníka konania za významný podnik na veľkoobchodnom trhu č. 9 v súlade s platným právnym poriadkom. Účastník konania spĺňa podmienky podľa § 16 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách, nakoľko pozícia účastníka konania je natoľko významná, že jej ekonomický vplyv jej dovoľuje správať sa v podstatnom rozsahu nezávisle od konkurentov a užívateľov. Pri skúmaní miery nezávislosti správania podniku úrad vychádzal najmä z hodnotenia kritéria „zodpovedajúca vyjednávacía sila na strane dopytu“. V rámci analýzy predmetného kritéria úrad vyhodnotil trhové podiely jednotlivých mobilných operátorov vo všetkých verejných mobilných telefónnych sieťach na základe počtu aktívnych zákazníkov, počtu terminovaných minút a výšky výnosov z terminácie, čím vyhodnotil veľkosť reálneho trhu podniku poskytujúceho ukončenie volaní, v danom prípade veľkosť trhu účastníka konania z pohľadu koncových užívateľov.

Pri poskytovaní tejto veľkoobchodnej služby je na jednej strane vždy podnik ukončujúci volanie v prospech iného podniku. Podnik, v prospech ktorého sa volanie ukončuje (podnik na strane dopytu) možno teda potenciálne (bez iného) považovať za podnik, ktorého negociačná pozícia je slabšia, vzhľadom na fakt, že pri tomto plnení neovláda sieť, v ktorej potrebuje volanie ukončiť a jediným subjektom schopným a oprávneným (vzhľadom na výlučné vlastníctvo infraštruktúry a možnosť jej ovládania) ukončiť volanie, je podnik, v ktorého sieti sa toto volanie má ukončiť. Keďže však pri ukončovaní volaní ide zväčša o vzájomné plnenie a podniky sú vo vzťahu k sebe navzájom súčasne aj v nadradenom postavení (strana ponuky) aj v podradenom postavení (podniku, v prospech ktorého sa ukončuje), tak potom veľkosť reálneho trhu, na ktorom majú jednotlivé podniky výlučné postavenie vplýva aj na ich pozíciu a na ich správanie sa pri vyjednávaní. Táto skutočnosť poskytuje podnikom, ktoré majú viac koncových užívateľov (a ovládajú teda potenciálne väčší trh) väčšiu vyjednávaciu silu. Miera významného vplyvu podniku na jednotlivom reálnom trhu je priamo úmerná miere nezávislosti jeho správania, ktorá priamo vyplýva nielen z postavenia podniku na trhu vlastnej siete (existencia výlučného vlastníckeho práva a s ním spojených dispozičných práv), ale taktiež z počtu jeho koncových užívateľov.

Predseda úradu sa nestotožňuje s námietkou účastníka konania, že ex post regulácia je dostatočná na zabezpečenie efektívnej hospodárskej súťaže na tomto trhu. Účelom ex ante regulácie nie je zaoberať sa prípadným budúcim zneužitím nezávislého postavenia zo strany významného podniku a posudzovať dopady ex post opatrení na nezávislosť jeho postavenia. V podmienkach Slovenskej republiky sa uplatňuje model komplementárneho pôsobenia sektorovej regulácie a súťažného práva v oblasti elektronických komunikácií, ku ktorému sa priklonil Najvyšší súd SR v odôvodnení rozsudku č. k. 1 SŽ-o-NS 142/2005. V prípade existencie dominantného postavenia je daná kompetencia regulačného orgánu (Telekomunikačný úrad), no v prípade zneužitia dominantnej pozície je oprávneným orgán na ochranu hospodárskej súťaže (Protimonopolný úrad SR).

Na základe vyššie uvedeného sa predseda úradu stotožňuje so záverom úradu, že účastník konania je významným podnikom na veľkoobchodnom trhu č. 9.

Stanovisko predsedu úradu k bodu 2:

Vyhodnotenie konkrétnych kritérií pre určenie významného podniku

Účastník konania v súvislosti s kritériami podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách namietal, že úrad pri celkovom zhodnotení jeho významného vplyvu na veľkoobchodnom trhu č. 9 niektoré kritériá neposudzoval vôbec alebo ich posudzoval nedostatočne. Úrad pri posudzovaní významného podniku nevyhodnocoval všetky kritériá vymedzené zákonom z toho dôvodu, že niektoré kritériá vecne nesúvisia s analyzovaným relevantným trhom. Nakoľko zákon o elektronických komunikáciách nepredpisuje presný počet a druh kritérií, ktorých vyhodnotením úrad dôjde k záveru, že ide o podnik s významným vplyvom na trhu, predseda úradu je toho názoru, že úrad vyhodnotením len niektorých kritérií neporušil ustanovenia tohto zákona.

Predseda úradu súhlasí s tvrdením účastníka konania, že pri niektorých vyhodnocovaných kritériách podľa § 16 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách absentuje záver. To odôvodňuje skutočnosť, že úrad komplexne vyhodnotil sledované kritériá v záujme zistenia, či niektorý z podnikov pôsobiacich na veľkoobchodnom trhu č. 9 má významný vplyv a z toho dôvodu neuviedol závery v rámci jednotlivých kritérií. Cieľom analýzy podľa § 16 zákona o elektronických komunikáciách je zistiť, či na relevantnom trhu je efektívna súťaž na základe kritérií týkajúcich sa príslušného analyzovaného relevantného trhu, pričom efektívnou súťažou sa rozumie taký stav, pri ktorom ani jeden podnik pôsobiaci na príslušnom relevantnom trhu nemá významný vplyv. Úrad na základe predmetnej analýzy zistil, že na veľkoobchodnom trhu č. 9 nie je efektívna súťaž, a že na ňom pôsobia 3 podniky s významným vplyvom, ktoré majú na predmetných trhoch taký vplyv a také postavenie, že nie sú vystavené efektívnej súťaži a ekonomický vplyv im v podstatnom rozsahu dovoľuje správať sa nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Predseda úradu sa stotožňuje so závermi opakovanej analýzy veľkoobchodného trhu č. 9, že účastník konania je podnik s významným vplyvom na predmetnom trhu, lebo zhodnotením najmä kritéria „zodpovedajúca vyjednávacía sila na strane dopytu“ sa zistilo, že jej ekonomický vplyv jej dovoľuje správať sa v podstatnom rozsahu nezávisle od konkurentov a užívateľov.

Stanovisko predsedu úradu k bodu 3:

Uloženie povinností

Účastník konania v súvislosti s navrhnutými povinnosťami namietal ich neprímeranosť a spochybňoval ich nevyhnutnosť pre dosiahnutie sledovaného cieľa. Najostrejšie namietal proti uloženiu povinnosti nákladovej orientácie.

Všetky úradom navrhnuté povinnosti v prvostupňovom rozhodnutí vychádzali zo stavu zisteného na veľkoobchodnom trhu č. 9 v čase vykonania opakovanej analýzy predmetného trhu a podľa názoru predsedu úradu boli efektívne, primerané účelu a princípom regulácie. Všetky povinnosti okrem povinnosti nákladovej orientácie boli už účastníkovi konania uložené na základe prvého kola analýzy veľkoobchodného trhu č. 9.

Tieto povinnosti úrad uložil podľa zákona o elektronických komunikáciách z toho dôvodu, aby na predmetnom veľkoobchodnom trhu a s tým súvisiacich maloobchodných trhoch volaní vo verejnej mobilnej telefónnej sieti, boli vytvorené podmienky pre vznik konkurenčného prostredia a na skutočnú podporu hospodárskej súťaže. Pri každej navrhutej povinnosti úrad uviedol v odôvodnení rozhodnutia cieľ, ktorý by sa jej uložením mal

zabezpečiť. Tieto ciele nie je možné dosiahnuť iným spôsobom, napr. uložením inej povinnosti. Z toho dôvodu nemožno súhlasiť s tvrdením účastníka konania, že úrad uložil povinnosti, ktoré by presahovali rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné pre dosiahnutie sledovaného cieľa.

Všetky povinnosti vrátane doplnenej povinnosti nákladovej orientácie boli úradom navrhnuté v sledovanom období, keď ešte nebola uzavretá zmluva o prepojení na rok 2009 medzi spoločnosťami T-Mobile Slovensko a Telefónica O2 Slovakia. Európska komisia vo svojom stanovisku k analýze vyjadrila nevyhnutnosť zaviesť cenovú reguláciu na predmetnom veľkoobchodnom trhu.

Zmena skutkového stavu na trhu ukončovacích poplatkov nastala koncom minulého roka, keď došlo k uzavretiu zmluvy o prepojení medzi subjektmi pôsobiacimi na tomto trhu, a tým k ukončeniu správneho konania začatého z dôvodu nedosiahnutia dohody o cenách za prepojenie na rok 2009. Vzhľadom na zmenený stav na predmetnom veľkoobchodnom trhu úrad prehodnotil ukladané povinnosti a navrhol zmenu výroku napadnutého rozhodnutia v časti týkajúcej sa cenovej regulácie a povinnosti oddelenej evidencie.

Podkladom pre reguláciu cien za ukončenie volania bude zavedenie povinnosti podľa § 22 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách, na základe ktorej budú mať mobilní operátori pevne stanovenú maximálnu cenu na obdobie 12 mesiacov za ukončenie volania vo verejnej mobilnej telefónnej sieti. Konkrétne účastník konania bude povinný v období od 01. februára 2010 do 31. januára 2011 účtovať maximálnu cenu za ukončenie volania vo vlastnej verejnej mobilnej telefónnej sieti vo výške 0,0635 € za minútu. Úrad bude stanovenú maximálnu cenu za ukončenie minúty volania prehodnocovať každých 12 mesiacov na základe aktuálnych referenčných údajov. Na obdobie po 31. januári 2011 úrad vydá samostatné rozhodnutie o cene s platnosťou na ročné obdobie. Každé takéto rozhodnutie bude určené na základe jednoduchého aritmetického priemeru z priemerných cien za službu ukončenia volania v štátoch Európskej únie, ktoré uplatňujú metodiky kalkulácie cien založené na nákladoch, v ktorých je zohľadnená otázka efektívnosti (LRIC), podľa v tom čase najaktuálnejšieho dokumentu Skupiny európskych regulátorov (ERG) „MTR Benchmark Snapshot“ alebo dokumentu, ktorý takýto dokument v budúcnosti nahradí.

S uložením povinnosti cenovej regulácie súvisí aj uloženie povinnosti viesť oddelenú evidenciu za účelom získania prehľadných informácií o štruktúre nákladov, výnosov a vloženého kapitálu, ktoré súvisia s poskytovaním služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných sieťach. Uvedené údaje musia vychádzať z účtovných závierok významných podnikov overených audítormi. Aj napriek novozavedenej regulácii cien prostredníctvom metodiky referenčných údajov (benchmarking) je nevyhnutné kontinuálne zachovať oddelenú evidenciu údajov o službe ukončenia volania v účtovných systémoch všetkých mobilných operátorov. Údaje z oddelenej evidencie bude možné využiť v budúcnosti pri aplikácii povinnosti nákladovej orientácie založenej na metodike LRIC.

Na základe uvedeného predseda úradu dospel k záveru, že je dôvod na zmenu výroku napadnutého rozhodnutia v bode 2 písm. c) a e).

Stanovisko predsedu úradu k bodu 4:

Procesné pochybenia

V súvislosti s procesnými pochybeniami zo strany úradu účastník konania v rozklade poukazoval na neprimeranosť lehôt, ktoré mu poskytoval úrad na vyjadrenie v rámci

jednotlivých štádií správneho konania. Konkrétne, lehotu stanovenú úradom v oznámení o začiatku správneho konania v rozmedzí 10 kalendárnych dní pokladal za neprimeranú.

V predmetnom oznámení o začiatku správneho konania úrad upozornil účastníka konania na jeho právo vyjadriť sa k podkladu konania i k spôsobu jeho zistenia, navrhnúť jeho doplnenie, navrhnovať dôkazy a ich prípadné doplnenie podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 32 a § 34 a ďalších správneho poriadku a na uplatnenie tohto práva úrad určil lehotu 10 kalendárnych dní od doručenia oznámenia o začatí správneho konania.

Podľa § 3 ods. 3 správneho poriadku, správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne. Zásada hospodárnosti správneho konania je posilnená zákonom o elektronických komunikáciách, ktorý ako osobitný predpis upravuje ďalšie aspekty správneho konania a v § 6 ods. 4 zákona o elektronických komunikáciách ustanovuje princíp efektívnosti pre všetky činnosti a rozhodnutia.

Úrad má možnosť na zabezpečenie vyššie uvedenej zásady a princípu správneho konania určiť tzv. procesnú lehotu. Podľa § 27 ods.1 správneho poriadku, ak je to potrebné, správny orgán určí na vykonanie úkonu v konaní primeranú lehotu, pokiaľ ju neustanovuje tento zákon alebo osobitný zákon. Určením poriadkovej lehoty úrad v žiadnom prípade nezabavuje účastníka možnosti účinne obhajovať svoje práva a záujmy, ale len dbá na hospodárny a efektívny priebeh správneho konania, ktorý by bol vážne narušený, ak by účastník sám rozhodoval o tom, v akej lehote využije svoje práva na vykonanie konkrétneho úkonu. Pri určení primeranej dĺžky jednotlivých lehôt úrad využíva správnu úvahu a na základe žiadosti účastníka konania môže túto procesnú lehotu predĺžiť.

V prípade konania vo veci určenia významného podniku podľa § 17 ods. 1 zákona o elektronických komunikáciách a uloženia povinností podľa § 18 až 22 zákona o elektronických komunikáciách na veľkoobchodnom trhu služby ukončenia volania v jednotlivých verejných mobilných telefónnych sieťach úrad prihliadal pri určovaní lehôt aj na skutočnosť, že určenie podniku za významný podnik, ako aj uloženie povinností, sa vydáva na základe analýzy po skončení konzultácií podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách. So základným a rozhodujúcim podkladom rozhodnutia – výsledkom analýzy, sa teda účastník konania ako dotknutá strana podľa § 10 ods. 2 zákona o elektronických komunikáciách už mal možnosť v prevažnej miere oboznámiť, a zároveň sa k nemu aj vyjadriť. Účastník konania sa k predmetnej analýze vyjadril v rámci konzultačného procesu podľa § 10 zákona o elektronických komunikáciách v 30-dňovej lehote. Úrad na svojej verejne dostupnej stránke po ukončení národných konzultácií zverejnil odkaz na stránku Európskej komisie, na ktorej úrad notifikoval vyjadrenia dotknutých podnikov a Protimonopolného úradu SR k analýze tohto relevantného trhu, stanoviská úradu k týmto vyjadreniam, ako aj upravenú analýzu veľkoobchodného trhu č. 9, ktoré sú podkladom pre vydanie rozhodnutia v danej veci. Notifikácia analýz prebieha v súlade s odporúčaním Európskej komisie o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (K(2008)5925) v konečnom znení zo dňa 15.10.2008. Následne Európska komisia zverejnila svoje pripomienky k notifikovanej analýze. Vzhľadom na vyššie uvedené úrad nesúhlasil s predĺžením lehoty o 10 dní, pretože účastník konania mal dostatok času zoznámiť sa s podkladom pre vydanie predmetného rozhodnutia. Po uplynutí 10 dňovej lehoty úrad zaslal výzvu pred vydaním rozhodnutia, v ktorej účastníka konania vyzval podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku, aby sa pred vydaním rozhodnutia vyjadril k podkladu, ako aj k spôsobu jeho zistenia, prípadne, aby navrhol jeho doplnenie. Na uplatnenie tohto práva mu úrad určil lehotu 5 pracovných dní odo dňa

doručenia výzvy. Aj v tomto prípade ide o procesnú lehotu, primeranosť ktorej opäť určuje správny orgán na základe svojho uváženia podľa § 27 ods. 1 správneho poriadku.

Predseda úradu má zato, že úrad pri svojej činnosti postupoval v súlade s platným právnym poriadkom a určené dĺžky lehôt boli dostačujúce na to, aby účastník konania mal možnosť účinne obhajovať svoje práva a záujmy. Z tohto dôvodu predseda úradu pokladá námietku účastníka konania ohľadom lehôt za neopodstatnenú.

Dňa 07. januára 2010 sa na pôde úradu konalo ústne pojednávanie za účasti zástupcov úradu a účastníka konania. Na tomto pojednávaní bol účastník konania oboznámený s podkladmi rozhodnutia a jeho doplnenia boli zapracované do tohto rozhodnutia.

Na základe uvedeného predseda úradu dospel k záveru, že je dôvod na zmenu napadnutého rozhodnutia, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Toto rozhodnutie je konečné. Na jeho preskúmanie je príslušný Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Ing. Ladislav Mikuš
predseda TÚ SR